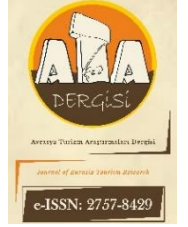

Dergi Anasayfası: [ATA Dergisi](#)

Avrasya Turizm Araştırmaları Dergisi

Journal of Eurasia Tourism Research

Journal Homepage: [JETouR](#)

Hobilerin Rekreasyon Etkinliği Olarak Değerlendirilmesi

Doing Hobbies as Recreational Activities

Halil İbrahim KARAKAN^{1,*}¹PhD, Independent Researcher, Gaziantep, Turkey

MAKALE BİLGİSİ

Araştırma Makalesi

Makale Süreci:

Gönderim : 19 Mayıs 2021
 Düzeltilme : 21 Mayıs 2021
 Kabul : 29 Mayıs 2021
 Yayınlanma : 10 Temmuz 2021

Anahtar Kelimeler:

Rekreasyon
 Hobi
 Boş zaman etkinlikleri
 Turizm
 Motivasyon

Ö Z

Kalabalık şehirlerin stresi, yoğun iş temposu, gibi sebeplerle sağlıklı olmak ve kişisel gelişim sağlamak gibi amaçlarla insanlar çeşitli hobiler edinmektedirler. Hobiler de, tıpkı rekreasyon etkinlikleri gibi insanların gerçek uğraşları dışında boş zamanlarını kaliteli bir şekilde değerlendirmek amacıyla yaptıkları etkinlikler olduğundan rekreasyon faaliyetlerinin önemli bir kısmını oluşturmaktadır. Bu çalışmanın amacı, hobilerin rekreasyon faaliyetleri içerisindeki önemini ortaya koymak ve insanları hobilere yönelik rekreasyon etkinliklerine iten güdülerini belirlemektir. Derinlemesine bilgi sağlamak amacıyla, çalışmada yöntem olarak nitel araştırma desenlerinden fenomenoloji tercih edilmiştir. Bu kapsamda Türkiye'nin tüm bölgelerini kapsayacak şekilde, bu bölgelerin büyük kentlerinde yaşayan 49 kişiyle görüşülmüştür. Bu kişilerin içinden 15 tanesinin düzenli olarak hobi uğraşı edindiği tespit edilmiştir. Hobi etkinliklerinin daha çok İzmir, İstanbul ve Antalya gibi turistik kentlerde yaygın olarak yapıldığı anlaşılmıştır. Katılımcıları hobi odaklı rekreasyon etkinliklerine iten en önemli güdülerin; eğlenme, spor yapma, iyi hissetme ve sağlıklı olma güdülerini olduğu tespit edilmiştir. Ayrıca katılımcıların daha çok sanatsal etkinlikler, yürüyüş ve piknik yapmak gibi hobi odaklı rekreasyon faaliyetlerine katıldıkları görülmüştür.

[Avrasya Turizm Araştırmaları Dergisi](#) yayıncı [Bayram KANCA](#) tarafından [CC BY-NC-SA 4.0](#) ile lisanslanmıştır.

ARTICLE INFO

Research Article

Article history:

Received : 19 May 2021
 Revised : 21 May 2021
 Accepted : 29 May 2021
 Available : 10 July 2021

Keywords:

Recreation
 Hobby
 Spare Time Activity
 Tourism
 Motivation

ABSTRACT

People adopt various hobbies for purposes such as the stress of crowded cities, intense work tempo, being healthy and providing personal development. Hobbies constitute an important part of recreation activities as they are activities that people do to make good use of their leisure time, just like recreational activities. This study aims to reveal the importance of hobbies in recreational activities and determine the motivations that push people to recreation activities for their hobbies. Within the scope of the study, phenomenology, one of the qualitative research designs, was chosen as a method to obtain in-depth information. In this context, 49 people living in the big cities of these regions were interviewed, covering all regions of Turkey. It has been determined that 15 of these people regularly engage in hobby occupations. It has been understood that hobby activities are mostly held in touristic cities such as Izmir, Istanbul, and Antalya. The most important motives that push participants to hobby-oriented recreation activities are; It has been determined that they have motives for having fun, doing sports, feeling good and being healthy. In addition, it was observed that the participants mostly participated in hobby-oriented recreation activities such as artistic activities, walking and picnics.

[Journal of Eurasia Tourism Research](#) by [Bayram KANCA](#) is licensed under [CC BY-NC-SA 4.0](#)

1. GİRİŞ

Günümüzde insanların boş zamanlarının artması, gündelik hayatın monotonluğu ve hareketsizlik gibi faktörler rekreasyon etkinliklerine olan ihtiyacı artırmıştır. Dolayısıyla insanlar bu tarz ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla bir takım serbest zaman etkinliklerinde bulunmaktadır (Koçyiğit, vd. 2018). Bu serbest zaman etkinliklerinin büyük bir kısmını da insanların hobileri oluşturmaktadır (Aydoğan ve Gündoğdu, 2006).

*Sorumlu yazar / Corresponding author

0000-0003-3335-0923 (H. İ. KARAKAN)

hikarakan@gmail.com (H. İ. KARAKAN)

Serbest zaman etkinlikleri içerisinde en önemli uğraşlar olan hobiler kavramsal olarak rekreasyon ile aynı unsurları barındırmaktadır (Aydoğan ve Gündoğdu, 2006). Rekreasyon kavramı kısaca; insanların çalışma zamanları dışında kalan serbest zamanlarını kaliteli bir şekilde değerlendirme etkinlikleri olarak tanımlanmaktadır (Torkildsen, 2005). Hobi kavramı ise, insanın mesleki uğraşı dışında kalan dinlendirici uğraşlardır. Bu bağlamda insanların hobilerine yönelik uğraşlarda bulunması birer rekreasyon aktivitesi olarak değerlendirilmektedir.

Bu çalışmada düzenli olarak hobi uğraşı olan insanlardan, katıldıkları rekreasyon etkinliklerine yönelik veriler elde edilmeye çalışılmıştır. Bu kapsamda bireylerin sahip olduğu hobilere yönelik yaptıkları rekreasyon etkinliklerinin ne tür etkinlikler olduğuna ve katılımcıların bu etkinliklere hangi amaçlarla katıldığına yönelik veriler analiz edilmiştir. Bu veriler raporlanarak sonuç kısmında önerilerde bulunulmuştur.

2. LİTERATÜR TARAMASI

Alanyazında rekreasyon faaliyetleri ile ilgili değişik tanımlamalar bulunmaktadır. Bakır (1990) rekreasyonu; insanların yeme, içme, uyuma ve çalışma gibi günlük rutin işleri dışında kalan serbest zamanlarında yaptığı faaliyetler olarak tanımlamaktadır. Ragep ve Tate (1993)'e göre rekreasyon; kentlerde veya kırsalda; aktif veya pasif olarak, açık veya kapalı mekânlarda insanların boş zamanlarını çeşitli etkinlikler yaparak değerlendirme istekleri olarak tanımlanmaktadır. Torkinsen (2005) ise rekreasyonu; insanların boş zamanlarında herhangi bir zorunluluk olmadan tamamen kendi istekleriyle katıldıkları etkinlikler olarak açıklamaktadır.

Rekreasyon faaliyetleri; bireylerin dinlenme, eğlenme ve yenilenme gibi ihtiyaçlarını karşılayabilmek için bu amaçlardan bir veya birkaçına yönelik gönüllü olarak yaptıkları serbest zaman etkinlikleri şeklinde tanımlanabilir. Bu tanımdan da anlaşılacağı üzere rekreasyon etkinliklerinin unsurları şunlardır (Karakan, 2021):

- Rekreasyon etkinlikleri katılım sağlayan kişilerin boş/serbest zamanlarında yapılır.
- Rekreasyon etkinlikleri gönüllülük esasına dayalıdır.
- Rekreasyon etkinliklerinin yenilenme, eğlenme ve dinlenme gibi amaçların en az birisini barındırması gerekmektedir.
- Rekreasyon etkinliklerinde boş zaman değerlendirilirken bir aktivite yapılmalıdır.
- Aylaklık yapmak rekreasyon faaliyeti olarak değerlendirilemez.

Ulusal literatürde rekreasyon etkinlikleri ile ilgili çeşitli çalışmalar yapılmıştır. Bu çalışmalar kapsamında yapılan alanyazın taramasında rekreasyon faaliyetlerine yönelik; katılım düzeyi (Balcı,2006), tatmin düzeyi (Lapa, 2012; Ardahan, 2013; Sönmezoğlu, 2015), katılımı etkileyen faktörler (Tütüncü, 2011; Paksoy, vd., 2016; Karakan, vd., 2021), alışkanlıklar (Yetiş, 2008), katılım nedenleri (Lapa, 2009), katılımcıların tutumu (Akyüz, 2005) gibi bir çok konuda yapılmış çalışmalar bulunmaktadır. Fakat ilgili alanyazında hobilerin rekreasyon etkinliklerinde değerlendirilmesine yönelik herhangi bir çalışmaya tarafımızca rastlanmamıştır. Çalışmaların ağırlıklı olarak katılım düzeyi, tatmin düzeyi, katılımı engelleyen faktörler gibi konular üzerine yapıldığı, rekreasyon faaliyetlerinde hobilerin göz ardı edildiği göze çarpmaktadır. Bu açıdan rekreasyon faaliyetlerine hobilerin değerlendirilmesi konusunda bir araştırmaya ihtiyaç duyulmaktadır. Yapılan açıklamalardan hareketle, çalışmada test edilmek üzere aşağıdaki araştırma soruları geliştirilmiştir:

Araştırma Sorusu 1: Rekreasyon etkinliklerinde daha çok ne tür hobiler değerlendirilmektedir?

Araştırma Sorusu 2: Hobilere yönelik rekreasyon etkinlikleri hangi güdülerle yapılmaktadır?

2. YÖNTEM

Bu çalışma rekreasyon etkinliklerinde hobilerin değerlendirilmesine yönelik bilgiler elde etmek amacıyla yapılmıştır. Yöntem olarak nitel araştırma yöntemlerinden fenomenoloji deseni tercih edilmiştir. Bu sayede katılımcılarla derinlemesine görüşme yapılmıştır. Bu bölümde araştırmanın amacına, önemine, sınırlılıklarına, araştırmada veri toplama tekniklerine ve veri analiz tekniklerine yönelik detaylı bilgi verilmiştir.

2.1. Araştırmanın Amacı

Teknolojinin yoğun kullanımı, monotonluk ve hareketsiz yaşam tarzı rekreasyon faaliyetlerinin önemini arttırmıştır. Rekreasyon; kişinin günlük uyuma, yeme, çalışma gibi temel ve rutin işlerinden artan serbest zamanında herhangi bir zorunluluk veya kısıtlama olmadan katıldıkları çeşitli etkinlikler olarak tanımlanır (Torkildsen, 2005) Hobi ise insanın asıl uğraşı veya meslek çalışması dışında dinlendirici bir iş olarak yaptığı, oyalayıcı şey, uğraşı olarak tanımlanmaktadır (TDK, 2021). Tanımlamalara bakıldığında rekreasyon kavramının hobi kavramını kapsadığı anlaşılmaktadır. O halde insanlar hobilerini yaparken aynı zamanda rekreasyon etkinliklerine katılmaktadırlar. Rekreasyon etkinliklerinin kaliteli boş zaman değerlendirme faaliyetleri olduğu ve hobilerin insanların yapmaktan en çok zevk aldığı uğraşlar olduğu düşünüldüğünde; hobilerin rekreasyon etkinliklerinin nitelikli olan kısmını oluşturduğu nicelik olarak da rekreasyon etkinlikleri içinde önemli bir yer kapladığı görülmektedir. Bu bağlamda bu araştırmanın amacı; hobilerin rekreasyon faaliyetleri içerisindeki önemini ortaya

koymak ve insanları hobilere yönelik rekreasyon etkinliklerine iten güdüleri belirlemektir. Çalışmanın alanyazına katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

2.2. Veri Toplama ve Analiz Teknikleri

Araştırmada veri toplama yöntemi olarak nitel yaklaşımlardan görüşme tekniğı kullanılmıştır. Görüşme tekniğinin kullanılmasının temel amacı; katılımcının iç dünyasına girebilmek, onun ekseninden olaylara yaklaşabilmek ve araştırmanın geçerliliğini arttırabilmektir (Karataş, 2015: 71). Ayrıca nitel araştırmalarda katılımcılara veri toplama - çözümleme sürecinin ayrıntılı bir şekilde belirtilmesi ve verilere ilişkin doğrudan alıntılar sunulması da araştırmanın geçerliliğı için önem arz etmektedir (Yıldırım ve Şimşek, 2011). Bu bağlamda, katılımcılara veri toplama-çözümleme sürecinin ayrıntılarıyla anlatılmasına dikkat edilerek, araştırmada verilere ilişkin doğrudan alıntılara yer verilmiştir.

Araştırma kapsamında 2019 yılı Mart ayında toplam 49 kişiye çevrimiçi görüşme formu yollanmıştır. Görüşme formunda katılımcılara; rekreasyon etkinlikleri kapsamında ne tür hobilerle uğraştıkları ve bu etkinliklere katılım güdülerinin neler olduğı şeklinde açık uçlu sorular sorulmuştur. Katılımcılardan elde edilen verilerden demografik verilere yüzde frekans analizi uygulanmıştır. Araştırmanın amacına göre oluşturulan açık uçlu sorulara ise fenomenoloji deseni kapsamında nitel analiz yapılmıştır. Elde edilen veriler fenomolojik desene betimsel olarak sunulmuş olup; verilere yönelik kodların belirlenmesi için içerik analizi uygulanmıştır. Fenomenoloji birkaç kişinin bir fenomen ya da kavramla ilgili gerçekleşmiş deneyimlerinin ortak anlamını tanımlamaktadır. Ayrıca fenomenoloji kavramı, bir fenomenle ilgili kişisel deneyimleri evrensel nitelikteki bir açıklamaya indirgemeyi amaçlamaktadır (Creswell, 2016:77). Gerçekleştirilen araştırmada, rekreasyon etkinliğı olarak değerlendirilen hobiler fenomenler olarak ele alınmış ve araştırmanın amaçları çerçevesinde birbirinden farklı deneyimler üzerinden açıklanmaya çalışılmıştır.

Araştırma kapsamında yapılan içerik analizinde çeşitli temalar sıklık düzeyleri göz önünde bulundurularak, tablo haline getirilmiştir. Tablo içerisinde yer alan bu temalar ifadelerin önem derecesine göre puanlanmıştır. Bu kapsamda katılımcının ilk aklına gelen, yani ilk ifade ettiğı tema için 3 puan, ikinci ifade ettiğı tema için 2 puan ve üçüncü ifade ettiğı tema için 1 puan verilmiştir.

2.3. Araştırmanın Sınırlılıkları

Çalışmanın örneklemini Türkiye'nin yedi bölgesini kapsayacak şekilde belirlenmiştir. Araştırma kapsamında büyük şehirler üzerinden örneklem toplanmıştır. Fakat bölgelerin kendi içerisinde bulunan şehirlerin de birbirinden farklı sosyal, kültürel ve ekonomik yapıya sahip olduğı düşünüldüğünde bu çalışma araştırmaya dahil edilen 7 şehirle sınırlı olduğı söylenebilir. Ayrıca veriler 2019 yılı Mart ayında toplandığı için çalışma bu zaman dilimi ile sınırlıdır.

3. BULGULAR

Bu bölümde araştırma kapsamında toplanılan verilere yönelik yapılan analizler sonucu oluşturulan tablolara ve bu tablolara yönelik bulgulara ve yorumlara yer verilmiştir. Ayrıca katılımcılardan alınan cevaplar fenomenolojik desene uygun bir şekilde bu bölümde yer almaktadır.

Tablo 1. Hobilerin Rekreasyon Etkinliğı Olarak Değerlendirilme Düzeyi

Kategoriler		N	%	
Görüşülen Kişi Sayısı		49	100	
Düzenli Olarak Hobi Uğraşı Olan Katılımcı Sayısı		15	30,61	
Düzenli Olarak Hobi Uğraşı Olmayan Katılımcı Sayısı		34	69,39	
Katılımcıların Yerleşim Yeri Bilgileri		Toplam Katılımcı	Hobi Uğraşı Olan Katılımcı	
Bölge	Şehir		N	%
Marmara	İstanbul	7	3	42,86
İç Anadolu	Ankara	7	2	28,57
Ege	İzmir	7	4	57,14
Karadeniz	Samsun	7	1	14,29
Akdeniz	Antalya	7	3	42,86
Güneydoğu Anadolu	Gaziantep	7	1	14,29
Doğu Anadolu	Van	7	1	14,29

Araştırma kapsamında veri toplamak amacıyla toplam **49** katılımcıyla görüşme yapılmıştır. Tablo 1'de görüldüğü üzere görüşme yapılan katılımcılardan 15'inin (%30,61) düzenli olarak hobi uğraşları yaptığı görülmektedir. Bu bağlamda düzenli olarak yapılan hobi uğraşlarının rekreasyon etkinlikleri içerisinde önemli sayılabilecek bir yeri olduğı söylenebilir. Veri toplama sürecinde düzenli olarak hobi uğraşı yapan katılımcılarla

derinlemesine görüşme yapılmıştır. Bölgelere göre bu katılımcılara bakıldığında hobi uğraşlarına yönelik rekreasyon etkinliklerinin %57,4 ile en yaygın olduğu ilin İzmir (N=4) olduğu görülmektedir. Bu oran İstanbul ve Antalya'da %42,86 (N=3), Ankara'da %28,57 (N=2), Gaziantep, Samsun ve Van'da %14,29 (N=1) olduğu görülmektedir.

Tablo 2. Katılımcılara Yönelik Demografik Bilgiler ve Rekreasyon Etkinliklerine Katılım Davranışları

Katılımcı	Cinsiyet	Yaş	Şehir	Eğitim	Medeni Durum	Katılım Şekli	Sıklık	Kaç Yıldır	Gelir
K1	Erkek	29	Samsun	Lisansüstü	Bekar	Bireysel	3	5	Orta
K2	Erkek	27	Antalya	Lisansüstü	Bekar	Bireysel	20	10	Düşük
K3	Kadın	26	Antalya	Lisans	Bekar	Grup	4	2	Orta
K4	Erkek	45	Antalya	Lisansüstü	Evli	Bireysel/Grup	10	7	Yüksek
K5	Erkek	42	İzmir	Lisansüstü	Bekar	Bireysel	6	2	Yüksek
K6	Erkek	29	Ankara	Lisansüstü	Bekar	Bireysel/Grup	8	5	Orta
K7	Erkek	27	Antalya	Lisansüstü	Bekar	Grup	5	8	Orta
K8	Kadın	26	Van	Lisans	Bekar	Grup	4	6	Yüksek
K9	Kadın	45	İstanbul	Lisans	Evli	Grup	9	7	Yüksek
K10	Erkek	42	Ankara	Lisans	Bekar	Grup	6	2	Yüksek
K11	Kadın	29	İstanbul	Lisans	Evli	Bireysel	5	3	Orta
K12	Erkek	27	Gaziantep	Lisans	Evli	Bireysel	5	10	Düşük
K13	Kadın	26	İstanbul	Lisans	Bekar	Grup	4	2	Orta
K14	Kadın	45	İzmir	Lisansüstü	Evli	Bireysel	5	7	Yüksek
K15	Kadın	42	İzmir	Lisans	Bekar	Bireysel	6	2	Yüksek

Erkek=8, Kadın=7; Bekar=10, Evli=5; Lisans= 8, Lisansüstü= 7; Yüksek Gelirli=7, Orta Gelirli=6, Düşük Gelirli=2; Ortalama Yaş: 33,8, Yaş Aralığı= 26-45; Bireysel=9, Grup=8; Katılım Sıklığı Ortalaması (Ay)=6,7, Katılım Sıklığı Aralığı (Ay)= 3 -20; Hobi Edinme Süresi (Ortalama Yıl)=5,2, Hobi Edinme Süre Aralığı (Yıl)= 2-10

Çalışma kapsamında çeşitli hobilere sahip olan ve düzenli olarak bu hobilerini gerçekleştiren bireylerle görüşme yapılmıştır. Bu bireylerden gönüllü olan 15 katılımcı ile görüşme gerçekleştirilmiştir. Tablo 2'de bu katılımcıların demografik bilgilerine ve rekreasyon faaliyetlerine katılım davranışlarına yönelik bilgilere yer verilmiştir. Tablodaki bilgilere bakıldığında katılımcıların 8'inin erkek, 7'sinin kadın olduğu görülmektedir. Katılımcıların medeni durumlarına bakıldığında bekar katılımcı sayısının, evli katılımcı sayısının iki katı olduğu göze çarpmaktadır. Katılımcıların 8'i lisans ve 7'si lisansüstü eğitim seviyesine sahiptir. Bu katılımcılar arasından 7'sinin yüksek gelirli, 6'sının orta gelirli ve 2'sinin düşük gelirli olduğu görülmektedir. Bu bağlamda rekreasyon faaliyeti olarak hobilerini değerlendiren bireylerin genelde yüksek eğitim seviyesine ve en az orta düzey gelire sahip olduğu söylenebilir. Katılımcıların rekreasyon aktivitelerine bireysel olarak ve grup içerisinde katılım oranları birbirine yakındır. Bazı katılımcıların hem bireysel hem de grup içerisinde rekreasyon faaliyetlerine katıldıkları görülmektedir.

Katılımcıların yaş aralığı 26 – 45 arası değişmekte, yaş ortalaması ise 33,8 olduğu görülmektedir. Rekreasyon etkinliklerine katılım sıklığına bakıldığında ise katılımcıların ayda 3 ila 20 defa bu etkinliklere katıldıkları ve ortalama katılım sıklığının 6, 7 olduğu görülmektedir. Bu bağlamda katılımcıların yaklaşık olarak ortalama her 4 günde bir hobilerini rekreasyon faaliyeti olarak yaptıkları söylenebilir. Son olarak, katılımcıların ne kadar süredir hobilerini gerçekleştirdiklerine bakıldığında ise; bu katılımcıların 2 ila 10 yıl aralığında bir hobi geçmişine sahip oldukları ve bu sürenin ortalama 5,2 yıl olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 3'de katılımcıların gerçekleştirdikleri rekreasyon etkinlik türlerine ve onları bu etkinliklere güdüleyen faktörlere yer verilmiştir. Bu kapsamda katılımcılardan; en sık yaptıkları üç etkinlik türünü ve kendilerini bu etkinliklere güdüleyen en önemli üç faktörü önem durumuna göre sıralamaları istenmiştir. Tablonun üst kısmında görülen işaretlerden üç yıldız (***) en önemli görülen cevabı, iki yıldız (**) ikinci önem derecesine sahip cevabı ve tek yıldız (*) üçüncü önem derecesine sahip cevabı temsil etmektedir. Tablonun alt kısmında ise önem derecesine göre verilen cevaplar ve bu cevapların oluşturduğu toplam skora yer verilmiştir. Alınan cevaplar doğrultusunda ilk sırada verilen cevap 3 puan, ikinci sırada verilen cevap 2 puan ve üçüncü sırada verilen cevap 1 puan olarak derecelendirilmiştir.

Tablo 3. Rekreasyon Etkinliklerine Katılım Davranışlarına Yönelik Bilgiler

KATILIMCI	Rekreasyon Faaliyetlerine Katılım Güdüleri						Rekreatif Etkinlik Türü													
	Eğlenme	Spor Yapma	İyi Hissetme & Sağlık	Rutinden Kaçış&Yenilenme	Dinlenme & Rahatlama	Heyecan Arama & Macera	Piknik Yapma	Bisiklet & Motosiklet	At Binme	Futbol& Basketbol & Voleybol	Fosil Arama	Hobi Bahçesi & Hayvan Besleme	Kitap Okuma& Günlük Tutma	Yüzme & Dalış	Dağcılık& Yamaç Paraşütü& Kamping	Yürüyüş & Doğa Yürüyüşü	Sanatsal Faaliyetler	Fotoğrafçılık	Fitness	Olta Balıkçılığı
K1	***	**	*				*									***	**			
K2	***	*			**						**			***				*		
K3	*			***	**						*	**		***						
K4	***	**	*				**				***		*							
K5	*	***	**				*									***	**			
K6	*	***	**													*	**		***	
K7	*			**		***								***	**		*			
K8	***	**	*												*	***	**			
K9	*	**		***				*	**				***							
K10	***	**	*													***	**	*		
K11	**	*				***	**	***											*	
K12	***	*		*	**		**			***					*					
K13	*	**				***		***	**			*								
K14	***		**	*			*				**								***	
K15			**	*	***		**			**										***
ETKİNLİKLER	Eğlenme	Spor Yapma	İyi Hissetme & Sağlık	Yenilenme	Dinlenme	Heyecan Arama	Piknik Yapma	Bisiklet & Motosiklet	At Binme	Futbol& Basketbol & Voleybol	Fosil Arama	Hobi Bahçesi & Hayvan Besleme	Kitap Okuma& Günlük Tutma	Yüzme & Dalış	Dağcılık& Yamaç Paraşütü& Kamping	Yürüyüş & Doğa Yürüyüşü	Sanatsal Faaliyetler	Fotoğrafçılık	Fitness	Olta Balıkçılığı
Birinci Cevap	4	5	0	1	1	4	0	1	1	0	1	1	0	2	2	1	2	0	2	1
İkinci Cevap	1	0	8	3	4	1	3	1	0	2	0	1	1	0	0	2	3	2	0	0
Üçüncü Cevap	4	3	1	3	2	0	3	0	1	0	0	2	1	1	0	3	0	2	2	0
TOPLAM	9	8	9	7	7	5	6	2	2	2	1	4	2	3	2	6	5	4	4	1
SKOR	18	18	17	12	13	14	9	5	4	4	3	7	3	7	6	10	12	6	8	3

Katılımcıları rekreasyon faaliyetlerine en çok güdüleyen faktörlere yönelik verilen cevapların sıklığı, öncelik sırasına göre parantez içinde verilmiştir. Bu bağlamda katılımcıları rekreasyon faaliyetlerine iten eğlence güdüsü (4,1,4); dört katılımcı tarafından en önemli cevap, bir katılımcı tarafından ikinci önemli cevap ve 4 katılımcı tarafından üçüncü önemli cevap olarak verilmiştir. Dolayısıyla eğlence güdüsünün önem skoru 18 olarak belirlenmiştir. Spor yapma güdüsü (5,0,3) toplamda sekiz katılımcı tarafından dile getirilmiştir. Bu katılımcılardan beş tanesi spor yapma güdüsünü en önemli cevap olarak vermiştir. Önem derecesine göre yapılan skorlamada spor yapma güdüsünün skoru 18 olarak belirlenmiştir. Katılımcıların verdikleri cevaplar doğrultusunda bir başka önemli güdü ise iyi hissetme ve sağlık güdüsüdür (0,8,1). Bu güdü bir çok katılımcı tarafından ifade edilse de, katılımcıları rekreasyon etkinliklerine iten güdüler arasında ikinci dereceden öneme sahip olduğu görülmektedir. Bu güdünün

toplam skoru 17 olarak belirlenmiştir. Diğer güdülerde önem sırasına göre; heyecan arama güdüsünün (4,1,0) skoru 14, dinlenme güdüsünün (1,4,2) skoru 13 ve yenilenme güdüsünün (1,3,3) skoru 12 olarak belirlenmiştir. Bu bağlamda katılımcıları hobilerine yönelik rekreasyon faaliyetlerine iten en önemli güdülerin; eğlenme, spor yapma ve iyi hissetme&sağlık güdülerini olduğu görülmektedir.

Katılımcıların rekreasyon faaliyeti olarak gerçekleştirdiği hobileri ise şu başlıklar altında toplanmıştır;

- Piknik yapmak,
- Bisiklet& motosiklet,
- At binme,
- Futbol& basketbol & voleybol,
- Fosil arama,
- Hobi bahçesi& hayvan besleme,
- Kitap okuma& günlük tutma,
- Yüzme & dalış,
- Dağcılık& yamaç paraşütü& kamping,
- Sanatsal faaliyetler,
- Fotoğrafçılık,
- Fitness,
- Olta balıkçılığı

Katılımcıların gerçekleştirdikleri rekreatif etkinliklere bakıldığında ise; en önemli etkinliklerden sanatsal faaliyetlerin (2,3,0) skoru 12, yürüyüş & doğa yürüyüşünün (1,2,3) skoru 10, ile piknik yapma etkinliğinin (0,3,3) skoru 9, fitness yapmanın (2,0,2) skoru 8 ve fotoğrafçılık etkinliğinin (2,0,2) skoru 8 olarak belirlenmiştir.

Araştırmanın nitel kısmında katılımcılardan alınan cevaplar fenomenolojik desenle betimlenmiştir. Bu kısımda katılımcılara; “Rekreasyon etkinliği olarak değerlendirdiğiniz hobilerinizi önem derecelerine göre sıralayacak olsanız, ilk 3 sıraya hangi hobilerinizi koyarsınız? Sizi, hobilerinize yönelik rekreasyon etkinliklerine iten en önemli üç motivasyonunuz nedir?” şeklinde sorular sorulmuştur. Bu kapsamda aşağıda bazı katılımcılardan alınan cevaplar tırnak içinde aktarılmıştır. Bazı katılımcıların vermiş olduğu cevaplar aşağıdaki gibidir:

K4: “Çalıştığımız kurumda bir kura sonucunda 7 yıl önce bana bir hobi bahçesi çıkmıştı. O tarihten bu yana hobim bitkilerle ve toprakla uğraşmak... En ufak bir fırsat bulduğumda kendi oluşturduğum bahçeye gidiyorum. Onun dışında boş zamanlarımı piknik yaparak ve bilgisayarda oyun oynayarak geçiriyorum. Bu etkinlikleri sıralayacak olursam benim için en önemli etkinlik; kendi oluşturduğum hobi bahçesi ile ilgilenmektir. Bunun dışında ikinci sıraya pikniği koyabilirim. Son olarak da dalış ve yüzme etkinlikleri olabilir. Piknik etkinliklerini arkadaşlarımla bazen hobi bahçemde yapıyoruz bazen de daha uzaklara gidiyoruz. Bu iki hobimden vakit kalırsa bilgisayar oyunları oynamayı tercih ediyorum. Hatta bazen orada bile bahçe oyunları oynuyorum. Bu rekreasyon faaliyetlerini yapmamdaki temel motivasyonum eğlenmektir. Bunun dışında bahçemden topladığım mahsullerle sağlıklı besleniyorum. Ayrıca bu etkinlikleri yaparken huzur buluyorum, dinleniyorum.”

K6: “Ben konservatuar mezunu bir müzisyenim ama henüz profesyonel olarak işimi yapmıyorum. Gitar, çello ve piyano çalıyorum ve bir koro üyesiyim. Fakat bu benim en büyük hobim değil. Ben aynı zamanda düzenli olarak fitness yapıyorum. Benim en büyük hobim vücut geliştirmektir. İkinci sıraya enstrüman çalmak ve koroyu koyabilirim. Bunların dışında sakın bir hayatım var. Geriye kalan boş zamanlarımda piknik yapmayı seviyorum. Bazen bu hobilerimi birleştiriyorum, mesela doğaya gidip gitar çalıyorum veya doğada spor yapıyorum. Hobilerimi yapmamdaki güdülerimi; spor yapmak, sağlıklı olmak ve eğlenmek olarak sıralayabilirim.”

K7: “Ben yaklaşık 8 yıldır tam bir macera tutkunuyum. Bu tutkum bir arkadaşım sayesinde başladı. Bizim dağcılık ve paraşüt kulübümüz var. Burada birçok macera tutkunu ile pandemi öncesinde sık sık bir araya geliyorduk. Bu yüzden en büyük hobim, en büyük tutkum yamaç paraşütü diyebilirim. Bu tarz rekreasyonel etkinlikler olduğunda bir noktada toplanıp bu etkinlikleri gerçekleştirebileceğimiz farklı yerlere gidiyoruz. Bazen buralarda kamp kuruyoruz. Bunun dışında en fazla yaptığım ikinci etkinlik doğa yürüyüşüdür. Son olarak da bu etkinlikleri yaparken fotoğraf çekmekten çok zevk alıyorum. Bu etkinlikleri yapmamdaki güdülerim arasında macera ve adrenalin tutkusunu ilk sıraya koyarım. Bunun dışında günlük hayattan uzaklaşmak ve son olarak da spor yapmak gibi güdülerini sıralayabilirim.”

Verilen cevaplara bakıldığında, katılımcıların çeşitli hobi uğraşlarına sahip olduğu görülmektedir. Katılımcılar bu hobilerini rekreasyon etkinliği olarak değerlendirmektedir. Katılımcıların gerçekleştirdikleri rekreasyon

etkinliklerin genellikle birbiri ile ilişkili hobiler olduğu tespit edilmiştir. Ayrıca katılımcıları hobilere dayalı bir rekreasyon etkinliğe güdüleyen birden fazla motivasyon olduğu gözle çarpılmaktadır.

4. SONUÇ

İnsanların boş zamanlarının artması ve kendini geliştirme arzusunun yanı sıra farklı aktivite türlerinin ortaya çıkması insanları hobi edinmeye teşvik etmiştir. Hobiler, insanların mesleki uğraşları veya asıl uğraşları dışında kalan serbest zaman içerisinde yaptıkları etkinliklerdir. İnsanlar hobilerini gerçekleştirirken zamanlarını kaliteli bir şekilde değerlendirirler ve farkında olarak veya olmayarak rekreasyon etkinliği içerisinde yer alırlar. Dolayısıyla hobilerin rekreasyon etkinlikleri içerisinde önemli bir yeri bulunduğunu söylemek yanlış olmayacaktır. Bu bağlamda bu çalışmada çeşitli hobilere sahip insanların, bu hobilerin rekreasyon faaliyetleri içerisinde hangi güdülerle ve nasıl değerlendirildiği tespit edilmeye çalışılmıştır.

Araştırma kapsamında toplam 49 kişiyle görüşülmüştür. Görüşülen kişiler arasından düzenli olarak çeşitli hobilerle uğraşan 15 kişiden veriler toplanmıştır. Bu bilgiler ışığında düzenli hobi uğraşlarının rekreasyon etkinlikleri içerisinde önemli bir yeri olduğu anlaşılmıştır. Araştırma kapsamında, hobi amaçlı rekreasyon etkinliklerinin başta İzmir olmak üzere, İstanbul ve Antalya gibi turistik destinasyonlarda daha yaygın olarak gerçekleştirildiği görülmektedir.

Düzenli olarak hobi uğraşları yapan katılımcıların cinsiyete göre dağılımlarında büyük bir farklılık olmadığı söylenebilir. Fakat düzenli olarak hobi uğraşı olan katılımcıların medeni durumlarına bakıldığında bekar katılımcılar, evli katılımcıların iki katı kadar olduğu görülmüştür. Düzenli olarak hobi uğraşları yapan katılımcıların profilinin genellikle; yüksek eğitim düzeyine sahip, orta- yüksek gelirli, Y kuşağı bireyler olduğu anlaşılmıştır. Bu katılımcılar hobi uğraşlarını uzun süredir yaptıkları ve bu uğraşlarını sık sık tekrarladıkları söylenebilir.

Araştırma sonucunda, katılımcıları, hobilerini rekreasyon etkinliklerine yönlendiren güdüler; eğlenme güdüsü, spor yapma güdüsü, iyi hissetme ve sağlıklı olma güdüsü, yenilenme güdüsü, dinlenme güdüsü ve heyecan arama güdüsü olarak tespit edilmiştir. İyi hissetme ve sağlıklı olma güdüsü bu etkinliklere katılmada önemli bir faktör olsa da daha çok katılımcılar için ikinci dereceden destekleyici bir motivasyon olduğu anlaşılmıştır.

Araştırmanın bir başka sonucu ise katılımcıların rekreasyon faaliyeti olarak gerçekleştirdiği hobi türleridir. Bu bağlamda katılımcıların bir çok değişik hobi uğraşları yaptıkları gözle çarpılmaktadır. Bu etkinlikler içerisinde en önemli olanlar; sanatsal faaliyetler, yürüyüş & doğa yürüyüşü, piknik yapma etkinliği, fitness yapma ve fotoğrafçılık olarak belirlenmiştir. Ayrıca katılımcıların gerçekleştirdikleri etkinliklerin birbiri ile ilişkili hobiler olduğu görülmüştür.

Araştırmada elde edilen sonuçlara göre hobi uğraşlarının rekreasyon faaliyetlerinin önemli bir bölümünü oluşturması, hobi uğraşlarının rekreasyon etkinlikleri için önem arz ettiğini göstermektedir. Bu bağlamda rekreasyon etkinliklerine katılım düzeyinde artış sağlanması için özellikle yerel yönetimlerin hobi uğraşlarına yönelik imkanlar sunması, şehirlerdeki hobi türlerinin çeşitlendirilmesine olanak sağlanması ve mevcut olan imkanların da iyileştirilmesi önerilmektedir. Ayrıca yerel halkın hobi edinmesi için çeşitli kurslar açılması ve bu kursların yaygınlaştırılması önerilmektedir. Gelecek çalışmalarda rekreasyon etkinliği olarak hobi uğraşlarının gerçekleştirilmesini engelleyen faktörler üzerine çalışılması önerilmektedir.

TEŐEKKÜR

Bu araştırma, hiçbir kamu, ticari veya kar amacı gütmeyen kurum ya da kuruluştan herhangi bir finansman desteği almamıştır.

MENFAAT UYUŐMAZLIđI

Yazarın, herhangi bir kurum ya da kuruluş ile finansal çıkar içeren bir ilişkisi ya da katılımı (hibe; eğitim bursları; konuşmacı bürolarına katılım; üyelik, istihdam, danışmanlıklar, hisse senedi sahipliği veya diğer öz özkaynak payları; ve uzman tanıklığı veya patent lisans düzenlemeleri); bu çalışmada tartışılan konu veya materyallerle ilgili mali olmayan çıkarları (kişisel veya mesleki ilişkiler, bağlantılar, kanaatler veya inançlar gibi) bulunmamaktadır.

YAZARLARIN KATKILARI

H.İ.K.: Kavramsallaştırma, Yazın taraması, Yöntem, Veri Toplama, Analiz ve yorumlama, Yazma - orijinal taslak hazırlama, Yazma - gözden geçirme ve düzenleme, Proje Yönetimi, Danışmanlık, Nihai onayın verilmesi.

ETİK BEYAN

Bu çalışma için Avrasya Turizm Araştırmaları Dergisi (ATA Dergisi) **Etik İlkeler ve Yayın Politikası** doğrultusunda Etik Kurul onayına ihtiyaç duyulmamaktadır.

KAYNAKÇA

- Akyüz, H. & Türkmen, M. (2016). Üniversite öğrencilerinin boş zaman faaliyetlerine yönelik tutumlarının incelenmesi: Bartın Üniversitesi örneği. *International Journal of Sport Culture and Science*, 4 (Special Issue 1, pp. 340-357.) Retrieved from <https://Dergipark.Org.Tr/Tr/Pub/Intjscs/Issue/24486/259562>
- Ardahan, F& Lapa, T. (2010). Üniversite öğrencilerinin serbest zaman tatmin düzeylerinin cinsiyete ve gelire göre incelenmesi. *Spor Bilimleri Dergisi*, (21 (4), pp. 129-136.)
- Aydoğan, İ. & Gündoğdu, F. B. (2006). Kadın öğretim elemanlarının boş zamanlarını değerlendirme ekinlikleri . *Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, (1 (21), 217-232.)
- Bakır, M. (1990). *Rekreasyon ve turizm ilişkisinin turizm politikalarının oluşturulmasındaki önemi*. (Doktora Tezi), İstanbul Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Balcı, V. & İlhan, A. (2006). Türkiye'deki üniversite öğrencilerinin rekreatif etkinliklere katılım düzeylerinin belirlenmesi. *Ankara Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu Spormetre Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*. 011-018. 10.1501/Sporm_0000000117.
- Creswell, J. W. (2016). *Nitel araştırma yöntemleri (beş yaklaşıma göre nitel araştırma ve araştırma deseni)*. Çeviri editörleri: M. Bütün & S.B. Demir, Ankara: Siyasal Kitabevi.
- Karakan, H. İ. (2021). rekreasyon faaliyetlerinde sosyalleşme ve iletişim, içinde *İletişimsel turizm* (Ed. Sevcan Yıldız ve Hasan Çiftçi), Ankara: İksad Yayınevi
- Karakan, H. İ., Ertuş, Ç, Çolak O. & Yurtman, S. (2021). Yerel halkın rekreasyon faaliyetlerine katılımını etkileyen faktörlere yönelik bir çalışma, *Gümüşhane Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Elektronik Dergisi*, (12 (2). pp. 62-80)
- Koçyiğit, M., Erdoğan, M. & Çınar Uyar, M. (2018). Kişilerarası iletişim bağlamında rekreatif faaliyetlere katılan üniversite öğrencilerinin benlik saygısı ve sosyalleşme düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesi. *İletişim Kuram Ve Araştırma Dergisi*, (pp. 507-523.)
- Lapa, T. Y., Ağyar, E. & Bahadır, Z. (2012). Yaşam tatmini, serbest zaman motivasyonu, serbest zaman katılımı: beden eğitimi ve spor öğretmenleri üzerine bir inceleme (Kayseri İli Örneği). *Spormetre Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, (10 (2), pp.53 - 59.)
- Lapa, T, Ardahan, F. (2009). Akdeniz üniversitesi öğrencilerinin serbest zaman etkinliklerine katılım nedenleri ve değerlendirme biçimleri. *Spor Bilimleri Dergisi*, (20 (4), pp. 132-144.)
- Ragheb, M. G. & Tate, R. L. (1993). A behavioral model of leisure participation based on leisure attitude, *Motivation and Satisfaction, Leisure Studies*, (12 (1), pp. 61-70.)
- Sönmezoglu, U, Polat, E. & Aycan, A. (2016). gençlik merkezi üyeleri ve bazı değişkenlere göre serbest zaman tatmin düzeyleri. *International Journal of Sport Culture and Science*, 2 (Special Issue 1), 219-229. DOI: 10.14486/IJSCS91
- Tdk, (2021, May 1) Hobi, <https://sozluk.gov.tr/>
- Torkildsen, G. (2005). *Boş zaman ve rekreasyon yönetim (Beşinci Baskı)*. Londra ve Newyork: Taylor Birnd Francis Grubu.
- Torkildsen, G. (2005). *Leisure and recreation management*, London and Newyork: Taylor Birnd Francis Group.
- Tütüncü, Ö, Aydın, İ, Küçükusta, D, Avcı, N. & Taş, İ. (2011). Üniversite öğrencilerinin rekreasyon faaliyetlerine katılımını etkileyen unsurların analizi, *Spor Bilimleri Dergisi*, (22 (2), pp. 69-83.)
- Yetiş, Ü. (2010). Kamu kuruluşlarında çalışan devlet memurlarının boş zaman faaliyetlerini değerlendirme alışkanlıkları (Tuğsaş Örneği) *Beden Eğitimi Ve Spor Bilimleri Dergisi*, 10 (2). Retrieved from <https://Dergipark.Org.Tr/Tr/Pub/Ataunibesyo/Issue/28853/308691>
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2011). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayınları.
- Zeki K. (2015) Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri. *Manevi Temelli Sosyal Hizmet Araştırmaları Dergisi*, 1(1)

EXTENSIVE SUMMARY

Introduction

Nowadays, recreation activities have become widespread with the increase of free time and recreation opportunities of people. Factors such as the complete change of people's lifestyles, sedentary life, and the monotony of daily life have increased the importance of recreational activities. Many people belonging to different social environments and cultures develops their various skills by engaging in certain activities in these free times (Koçyigit, et al.2018). A large part of these occupations are people's hobbies.

There are common elements of the concept of hobby and recreation. Recreation concept briefly; It can be defined as the activities to make good use of people's leisure time outside of their working time (Torkildsen, 2005). The concept of hobby, on the other hand, is a relaxing occupation outside of the occupational occupation of the human being. In this context, people's hobbies can be considered as recreational activities. People's pursuit of their hobbies constitutes an important part of recreational activities.

Within the scope of this study, it has been tried to obtain data for the evaluation of hobbies in recreation activities. In this context, data on what kind of activities the recreational activities performed by individuals for their hobbies and what kinds of motives were effective in participating in these activities were collected and analyzed. These data were reported and suggestions were made in the conclusion part.

Method

Interview technique, one of the qualitative approaches, was used as the data collection method in the study. The main purpose of using the interview technique; to enter the inner world of the participant, to approach the events from his axis and to increase the validity of the research (Karataş, 2015: 71). In addition, in qualitative research, it is important for the validity of the study to explain the data collection-analysis process to the participants in detail and to provide direct quotations regarding the data (Yıldırım & Şimşek, 2011). In this context, paying attention to explaining the data collection-analysis process in detail to the participants, direct quotations related to the data were included in the study.

Within the scope of the research, online interview forms were sent to 49 people in total in March 2021. Percentage frequency analysis was applied to demographic questions from the data obtained from the participants. Qualitative analysis was conducted within the scope of phenomenology design for open-ended questions created according to the purpose of the study. The data obtained were presented descriptively by the method of phenomenology; Content analysis was applied to determine phenomenological codes. Phenomenology describes the common meaning of a few people's realized experiences with a phenomenon or concept. In addition, the concept of phenomenology aims to reduce personal experiences of a phenomenon to a universal explanation (Creswell, 2016: 77). In the conducted research, hobbies considered as recreational activities were considered as phenomena and tried to be explained through different experiences within the scope of the aims of the research.

In the content analysis conducted within the scope of the research, various themes were put into a table by considering their frequency levels. These themes in the table were scored according to the importance of the expressions. In this context, the participant was given 3 points for the first theme that came to mind, namely 3 points for the first theme, 2 points for the second theme and 1 point for the third theme he expressed.

Finding

The frequency of the answers given for the factors that most motivate the participants to recreational activities are given in parentheses in order of priority. In this context, the entertainment motive that pushes the participants to recreation activities; The most important answer was given by four participants as the second important answer by one participant and as the third important answer by 4 participants. Therefore, the importance score of the hobby and leisure motive was determined as 18. The motivation for doing sports was expressed by eight participants in total. Five of these participants gave the motivation to do sports as the most important answer. In the scoring made according to the importance level, the score of the motivation to do sports was determined as 18. Another important motive in line with the answers given by the participants is the motivation for feeling good and health. Although this motive is expressed by many participants, it is seen that it is of secondary importance among the motives that push the participants to recreation activities. The total score for this motive is 17. In other motives, in order of importance; The score for the sensation seeking motive was 14, the score for the resting motive was 13, and the score for the regeneration motive was 12. In this context, the most important motives that push the participants to recreation activities for their hobbies are; It is seen that they have fun, exercise and feel good & health motives.

Conclusion

It has been understood that regular hobby occupations have an important place in recreation activities. Within the scope of the research, it is seen that recreation activities for hobby purposes are more common in touristic destinations such as Izmir, Istanbul and Antalya.

It can be said that there is no big difference in the distribution of the participants who regularly do hobby activities according to gender. However, looking at the marital status of the participants who regularly engage in hobby occupations, it was seen that the single participants were twice as many as the married participants. The profile of the participants who regularly engage in hobby activities is generally; It has been understood that there are individuals with high education level, middle-high income, generation Y individuals. It can be said that these participants have been doing their hobby activities for a long time and they repeat these activities frequently.

As a result of the research, the motives that direct the participants, their hobbies to recreation activities; The motivation to have fun, to do sports, to feel good and to be healthy, the motivation to regenerate, to rest and to seek excitement have been identified. Although the motivation to feel good and to be healthy is an important factor in participating in these activities, it has been understood that it is mostly a secondary supportive motivation for the participants.

Another result of the research is the types of hobbies that the participants perform as recreational activities. In this context, it is striking that the participants did many different hobby activities. The most important of these activities are artistic activities, hiking & trekking, picnic activity, fitness and photography. In addition, it was observed that the activities performed by the participants were interrelated hobbies.

According to the results obtained in the study, the fact that hobby occupations constitute an important part of recreation activities shows that hobby occupations are important for recreation activities. In this context, in order to increase the level of participation in recreational activities, it is recommended that local administrations provide opportunities for hobby activities, allow the diversification of hobby types in cities and improve the existing facilities. In addition, it is recommended to open various courses for the local people to acquire a hobby and to expand these courses. In future studies, it is recommended to work on the factors that prevent the realization of hobby occupations as recreational activities.